

13. ERVARINGEN MET ONDERZAAI VAN GRAS-KLAVER IN GPS

In Brabant hebben in 1999 vijf biologische melkveehouders ervaring opgedaan met de onderzaai van gras-klover in GPS. Zomergerst was de dekvrucht omdat er in het natte najaar van 1998 geen Triticale gezaaid kon worden. Bij vier bedrijven is een mengsel van 25 kg gras, 5 kg Rode klover en 3 kg Witte klover ondergezaaid. Van de Hurk heeft een mengsel van Italiaans raaigras met Rode klover als onderzaai (tabel 1).

Tabel 1: Zaai- en oogstdata van de Zomergerst-GPS en onderzaai gras-klover seizoen 1999

	Hurk	Liere	Tomassen	Dankers	Schajjk
Zaaidatum GPS	24 april	9 april	2 mei	30 april	14 april
Datum onderzaai gras-klover	24 april	23 april	2 mei	1 mei	28 april
Datum oogst GPS	8 juli	15 juli	20 juli	26 juli	10 juli
Groeidagen GPS	75	97	79	86	87
Datum 1 ^e snede gras-klover	21 aug	?	30 aug	31 aug	--
Datum 2 ^e snede gras-klover	29 sept	12 okt	12 okt	15 okt	--

Bij Van Liere is de Zomergerst het vroegste gezaaid. Twee weken later is gras-klover breedwerpig gezaaid met de kunstmeststrooier en ingeëgd met de wiedeg. Bij de oogst van de GPS was gras-klover mooi verdeeld onder in de GPS. Door de werkgang met de wiedeg was er bovendien weinig onkruid. De GPS-opbrengst was 8,1 t ds/ha en de opbrengst van de 2 snedes gras-klover 3,6 t ds/ha. Totale ds-opbrengst voor 1999 was 11,7 t ds/ha.

Van Schajjk zaaide de Zomergerst vijf dagen na Van Liere. Hier werd eerst Zomergerst gezaaid en 14 dagen later is gras-klover ondergezaaid met een pijpenzaaimachine. De oogst van GPS viel in een droge en hete periode. Hierdoor leek de onderzaai verbrand en is het geheel geploegd en heringezaaid.

Van de Hurk heeft eerst de gras-klover met de kunstmeststrooier breedwerpig gezaaid. Daarna heeft hij op dezelfde dag de Zomergerst met de pijpenzaaimachine gezaaid. De gras-klover werd meteen ingewerkt. Door het gelijktijdige zaaien van gras-klover en Zomergerst gecombineerd met een relatief late inzaaidatum groeide de Rode klover al snel mee omhoog met de Zomergerst. Van de Hurk besloot daarom het mengsel van Rode klover en GPS eerder dan gepland en onrijp te oogsten. Hierdoor kon de gras-klover zich snel herstellen en werden er nog twee sneden gemaaid. Dankers heeft gras-klover ingezaaid met een wiedeg met zaai bak daags na de (late) inzaai van de Zomergerst. Ondanks dat de klover vrij hoog is opgegroeid in de GPS is hij zeer tevreden met het geoogste product en de gras-klover zode die er onder vandaan is gekomen.

Bij Tomassen is het laatste gezaaid. Eerst werd Zomergerst gezaaid en op dezelfde dag is daarna met de kunstmeststrooier gras-klover gezaaid en ingeëgd met de wiedeg. Door de late zaaidatum en het gelijktijdig zaaien van Zomergerst en onderzaai was ook hier de onderzaai vrij fors ontwikkeld. Aan het einde van het groeiseizoen had Tomassen bovendien het idee dat er te weinig gras stond in verhouding tot klover en heeft hij doorgezaaid met Italiaans raaigras.

Aanbevelingen:

Gras-klover kan altijd twee tot drie weken later gezaaid worden. Dit heeft zijn voordelen omdat men een extra onkruidbewerking kan doen (eggen) tezamen met de onderzaai. Als toch tegelijk wordt gezaaid, gaat de voorkeur uit naar een inzaai van gras-klover en Zomergerst in twee aparte werkgangen. Gras-klover moet het liefst breedwerpig verdeeld tussen de rijen van de Zomergerst staan.

Breedwerpig inzaaien en onderwerken met een wiedeg voldoet goed. Vermijd daarbij spoorvorming door zware machines. Een wiedeg met een zaai bak of een granulaat strooier voor op de tractor zijn goede mogelijkheden.

Na de oogst van GPS kan het in eerste instantie erop lijken dat de onderzaai mislukt is. Heb geduld, want in de meeste gevallen komt het goed. Als pionier komt Rode klover in de eerste snedes sterk tot ontwikkeling. Dit is belangrijk voor de onderdrukking van onkruiden en de ds-opbrengst. Na enkele keer maaien of weiden verschuift het aandeel van Rode klover langzaam naar Witte klover en gras. Echter deze verschuiving kan wel twee jaar duren.

Nick van Eekeren
n.van.eekeren@louisbolk.nl